

Virtain Yrityspalvelu Oy:n pääomalainojen konvertointi omaan pääomaan

KH 21.11.2022 § 317
668/02.05.01.02/2022

Valmistelija talousjohtaja, oto. hallintojohtaja

Virtain kaupunki on myöntänyt Virtain Yrityspalvelu Oy:lle pääomalainaa yhteensä 2.698.569,53 euroa. Laina on alun perin myönnetty pääosin niin sanottuna vakautettuna lainana. Helmikuussa vuonna 2000 tehdyn sopimuksen mukaan kaikki Virtain kaupungin Virtain Yrityspalvelu Oy:lle myöntämät lainat on muutettu 1.1.1997 voimaan tulleen osakeyhtiölain 5. luvussa tarkoitetuksi pääomalainaksi, joka on otettu vakavaraisuuden parantamiseksi ja joka merkitään lainansaajan tilinpäätöksessä omaan pääomaan erillisenä eränä ja rinnastetaan omiin pääomiin (VOYL 145/1997) 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettua oman pääoman ja osakepääoman suhdetta laskettaessa.

Sopimuksessa on korosta sovittu seuraavaa:

Pääomalainalle maksetaan korkoa, joka on kunakin tilikautena voimassa ollut Valtiovarainministeriön vahvistama peruskorko + 1 %. Yhtiö on velvollinen maksamaan korkoa vain, jos ja enintään siinä määrin kuin maksettava määrä voidaan käyttää voitonjakoon viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen mukaan. Jos korkoa ei voida joltakin tilikaudelta maksaa jakokelpoisten varojen puutteen vuoksi, tätä korkoa ei yhtiö ole velvollinen maksamaan myöhemmin.

Koska yhtiöllä ei ole voitonjakokelpoisia varoja, ei maksettavaa korkoa ole kertynyt. Yhtiön vapaa oma pääoma on tilinpäätöksen 31.12.2021 mukaan -2.205.347,65 euroa, joten ei ole odotettavissa, että yhtiö pystyisi korkoja maksamaan myöskään tulevaisuudessa, vaikkakin toiminta on viime vuosina ollut voitollista.

Nykyisin voimassaolevassa osakeyhtiölaissa (21.7.2006/624) säännökset pääomalainasta sisältyvät lain 12 lukuun. Laki ei ota enää kantaa lainan merkitsemiseen taseessa vaan se määräytyy kirjanpitosäännösten mukaisesti. Lähtökohtaisesti pääomalaina merkitään nykyisin kirjanpidossa taseen vieraaseen pääomaan.

Pääomalainan tarve ei ole aiheutunut yhtiön nykyisin harjoittamasta toiminnasta vaan yksittäisestä vuonna 1992 toteutetusta liiketoimesta. Lainat on myönnetty vuosina 1993-2000. Virtain kaupunki on alaskirjannut pääomalainasaamiset tilinpäätöksissään 2010 ja 2021.

Oheismateriaalina olevan kaupunginhallituksen 10.1.2000 tekemän päätöksen mukaisesti pääomalainaa myönnettäessä on ollut tarkoituksena nimenomaan vahvistaa yhtiön omaa pääomaa. Myöhempien lakimuutosten johdosta pääomalainat esitetään tällä hetkellä taseen vieraassa pääomassa velkana. Osakeyhtiölain (264/2006) 12 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan *Pääomalainan velkojan suostumuksella pääomalainaa voidaan käyttää osakepääoman korotuksen maksuksi, muuntaa sijoitetuksi vapaaksi omaksi pääomaksi tai käyttää yhtiön tappion kattamiseen.* Jotta saavutetaan alkuperäinen yhtiön omaa pääomaa vahvistava vaikutus on tarkoituksenmukaista muuntaa pääomalainat oman pääoman ehtoiseksi sijoitukseksi.

Yhtiön harjoittama teollisuusrakennusten vuokraus- ja rakennuttamistoiminta on tarkoitus siirtää Virtain kaupungin niinkään 100

%:sesti omistamalle Virtain Elinvoimapalvelut Oy:lle. Siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2023 aikana. Pääomalainojen muuntaminen oman pääoman ehtoiseksi sijoitukseksi edesauttaa tulevien järjestelyjen toteuttamista ja tytäryhtiöiden toiminnan kehittämistä paremmin kaupungin elinvoimaisuuden lisäämistä tukevaksi.

Kunnan tulee noudattaa valtioneuvoston päätöksiä myöntäessään rahoitusta yritykselle. Julkisia tukia koskevat periaatteet on määritelty EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artikloissa 107-109. Valtion tuet, joiksi myös kuntien myöntämät avustukset tai muut taloudelliset edut luetaan, ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä SEUT-sopimuksen artiklan 107 kohdan 1 mukaan: *”Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä tuki tai valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.*

Euroopan komission antamissa säännöissä, ohjeissa ja päätöksissä sekä EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännössä on määritelty tarkemmin, millaiset toimenpiteet ovat valtiontukea ja miten tuen määrä lasketaan. EU:n valtioneuvoston päätösten mukainen valtiontuen käsite perustuu SEUT sopimuksen 107 artiklan 1 kohtaan. Tuki katsotaan valtiontueksi silloin, kun kaikki neljä tunnusmerkkiä täyttyvät:

- julkisia varoja kanavoidaan yrityksiin/taloudelliseen toimintaan
- taloudellinen etu on valikoiva, eli tuki kohdistuu vain tiettyyn yritykseen tai tiettyihin yrityksiin
- toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua (kilpailuvaikutuskriteerit)
- toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (kauppavaikutuskriteerit)

Virtain kaupunki katsoo, että kyseessä on paikallinen toimenpide, jolla ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yhtiöön ei tässä yhteydessä sijoiteta lisää pääomaa, eikä Virtain kaupungin asema muutu järjestelyssä merkittävästi. Kuten edellä on todettu, ei ole todennäköistä, että Virtain kaupunki saisi korkotuottoa sijoittamalleen pääomalle. Pääomasijoitus kirjataan yhtiöllä vapaan oman pääoman sijoitukseksi, jota yhtiö voi palauttaa osakeyhtiölain 13 luvun säännösten mukaisesti. Palauttamisen edellytykset vastaavat pääomallainan lyhentämisen edellytyksiä.

Tarkoituksena on, että tehty pääomalainojen alaskirjaus huomioidaan sijoituksen jälkeen osakkeiden arvon alennuksena, joten toimenpiteellä ei ole tulos- eikä tasevaikutusta Virtain kaupungin tilinpäätökseen.

Toimivalta

Hallintosäännön 69 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää lainan ottamisesta ja antamisesta noudattaen valtuuston määrittämiä periaatteita. Vaikka toimenpiteellä ei ole vaikutusta talousarvion määrärahojen toteutumiseen, ei talousarviossa ole kuitenkaan linjattu asiasta. Tämän johdosta valtuusto on asiassa toimivaltainen.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Viitanen Henna

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että Virtain Yrityspalvelu Oy:ltä oleva yhteensä 2.698.569,53 euron suuruinen

pääomalinasaaminen muutetaan vapaan oman pääoman ehtoiseksi sijoitukseksi.

Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti keskustelun jälkeen. Pirjo Ala-Kaarre ja Katja Kotalampi poistuivat kokouksesta esteellisinä tämän pykälän käsittelyn ajaksi (hallintolaki 28 § 1 mom. 5. kohta yhteisöjäävi, Virtain Yrityspalvelu Oy hallituksen jäsen)
Lisätietoja	Talousjohtaja, oto. hallintojohtaja Kaisa Jaatinen, puh. 044 715 1221, sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi
Jakelu	Valtuusto